

Citation: Ertürk, E. & Gökce, Ş. (2019), Türkiye’de Stratejik Liderlik Alanında Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi, BMIJ, (2019), 7(3): 165-182 doi: <http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v7i3.1237>

TÜRKİYE’DE STRATEJİK LİDERLİK ALANINDA HAZIRLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ¹

Ebru ERTÜRK²

Received Date (Başvuru Tarihi): 31/05/2019

Şükran GÖKCE³

Accepted Date (Kabul Tarihi): 15/08/2019

Published Date (Yayın Tarihi): 10/09/2019

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de stratejik liderlik konusunda hazırlanmış lisansüstü tezlerin değerlendirilmesidir. Araştırmanın örneklemini; YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında yer alan ve erişime açık ve kısıtlı olarak ulaşılabilen 40 tez oluşturmaktadır. Araştırma, 1998- 2018 yılları arasında Türkiye’de stratejik liderlik alanında yapılmış olan lisansüstü tezleri kapsamaktadır. Araştırma kapsamına giren tezler; tezin yayınlanma yılı, tezin hazırlandığı üniversite, enstitü, anabilim dalı, tezin türü, çalışılan değişken türü, anahtar sözcük, ölçekler, yöntem ve araştırma sonuçları değişkenlerine göre incelenmiştir. Verilerin analizinde “içerik analizi” tekniği kullanılmıştır. Analiz sonucunda; stratejik liderlik alanında yazılan tezlerde özellikle 2013 yılından sonra artış yaşandığı görülmüştür. Tezlerin çoğunda nicel araştırma yönteminin kullanıldığı ve bu yöntemde genellikle uluslararası alanda kullanılan ölçeklerin tercih edildiği gözlenmiştir. Konunun 33 farklı değişkenle ilişkilendirildiği, anahtar sözcük olarak; stratejik liderlik, liderlik, strateji ve stratejik yönetim terimlerinin sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Konunun çoğunlukla eğitim, özel sektör ve sağlık sektöründe ele alındığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Liderlik, İçerik Analizi, Lisansüstü Tezler

JEL Sınıflandırması: J24, M19

THE ANALYSIS OF THE POSTGRADUATE THESIS WRITTEN ON STRATEGIC LEADERSHIP IN TURKEY

ABSTRACT

The aim of this study was to evaluate the graduate thesis of strategic leadership in Turkey. The sample of research; it consists of 40 theses in YÖK National Thesis Database which are accessible and restricted. Research, between 1998 and 2018, includes graduate theses that have been made in the areas of strategic leadership in Turkey. Theses within the scope of the research was examined; according to year of publication of the thesis, university, institute, department, type of thesis, type of variable studied, keyword, scales, method and research results variables. “Content analysis” technique was used for data analysis. As a result of the analysis; it was seen that there was an increase especially in the theses written in the field of strategic leadership after 2013. It was observed that most of the theses used quantitative research method and scales generally used internationally were preferred in this method. The subject is associated with 33 different variables; as a keyword; the terms of strategic leadership, leadership, strategy and strategic management are frequently used. It was seen that the issue was mostly addressed in education, private and health sectors.

Keywords: Strategic Leadership, Content Analysis, Graduate Theses

JEL Classification: J24, M19

¹ Bu çalışma 02-04 Mayıs 2019 tarihlerinde Osmaniye’de düzenlenen 18. Uluslararası İşletmecilik Kongresi’nde sunulan bildirinin geliştirilmiş ve genişletilmiş halidir.

² Dr. Öğr. Üyesi, NEÜ, UBF, ebruylidirim_1@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-5256-2203>

³ Doktora Öğrencisi, SAÜ, İşletme Enstitüsü, sukrangokce@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-4663-4696>

1. GİRİŞ

Liderlik coğrafya, kültür ve milliyet ayrımı yapmaksızın geçmişten bugüne değin her toplumda varolmuş, araştırılan ve tartışılan bir kavramdır. Bu ilgiye rağmen liderlik hala tam olarak açıklanamamış, tanımı ve özellikleri üzerinde fikir birliğine varılamamıştır. Her bir araştırmacının farklı açılardan yaklaşarak yaptıkları mevcuttur. Bu tanımlardan bazıları liderin kişisel özelliklerine, bazıları liderin davranışlarına, bazıları ise liderlik sürecinin sonuçlarına vurgu yapmaktadır (Ivancevich ve Matteson 2002: 18). Günümüzün karmaşık ve belirsiz iş ortamında liderlik tanımı özellikle çevresel ve örgütsel koşul ve sorunlarla başa çıkma yöntemleri üzerinden yapılmaktadır (Eren, 1998: 21). Bir başka ifade ile liderlik çalışmaları “stratejik” öneki ile birlikte değişime uğrayarak, iç ve dış çevre faktörlerinin değerlendirilmesi nihayetinde lider tarafından alınan stratejik kararların örgüt performansını artıracığı savı üzerinden hareket etmektedir. Çünkü çevreyle ilgili bilgiye sahip olan ya da çevredeki dönüşüme uyum sağlayarak strateji oluşturabilen ve bu stratejileri başarıyla uygulayabilenler sürdürülebilir rekabet avantajı sağlayan bir lider olarak ön plana çıkmaktadır. Diğer liderlik özelliklerini taşımakla birlikte stratejik liderliği diğer liderlik türlerinden ayıran en temel özelliği örgütün rekabet üstünlüğünü ön planda tutması ve dolayısıyla görev bakımından geliştirdiği stratejiler ve planlardır. Bu çalışmada kurumsal başarı ve rekabette öncü olmada son derece önemli yeri olan stratejik liderlik kavramı, ülkemizdeki lisansüstü tezler açısından incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Yukarıda bahsedildiği gibi alan yazında stratejik liderliğin tanımı ve gelişimi ile ilgili farklı tanımlamalar mevcuttur. Bu kavramı 1980’lerde tanımlayan John Adair (2005: 41); “örgütün değişim dönemlerinde liderlik sürecinden beklenen performansı başarıyla sergileyen kişidir” şeklinde ifade etmiştir. Stratejik liderlik; örgüt başarısı için son derece önemli olan stratejik değişimi ortaya koymak adına geleceği öngörümler, vizyon oluşturma, esneklik ve insan kaynağını güçlendirme becerisidir (Hitt, Ireland ve Hoskisson, 2007: 13). Bu tanıma göre stratejik liderlik, değişimi göz önünde tutan çok fonksiyonlu bir özelliğe sahip olmaktan ziyade işletmenin tamamını ve insan kaynağını yönetmeyi amaç edinen bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Pearce ve Robinson’a (2007: 353) göre ise; değişimi içselleştirmek ve örgütün bu değişime uyum sağlamasını kolaylaştıracak stratejileri geliştirmek ve uygulamak için örgütte ve örgüt dışındaki paydaşlarla sağlam ilişkiler oluşturmaktır. Sullivan ve Harper’a (1997) göre stratejik liderlik; amaç, kültür, strateji, temel kimlikler ve kritik süreçler gibi örgütün temelini oluşturan iyi düşünülmüş ve gerçekleştirilebilir faaliyetleri yönetmek ve

denetlemektir. Farklı tanımlardan yola çıkarak stratejik liderliğin; yönetmek, geleceği yaratmak ve ekip kurmak üzere üç önemli boyutu olduğunu söylemek mümkündür. Etkin stratejik liderlik liderin bu üç beceri kümesini başarılı şekilde bir araya getirmesi ve buna göre davranmasıyla sağlanabilecektir. Başarılı bir stratejik yönetim süreci için araç konumunda olan stratejik liderlik, örgütsel amaçların başarılı şekilde gerçekleştirilmesi ve sürdürülmesi için bir vizyon, misyon ve strateji yaratma gerekliliğine inanma ve yönelme sağlayan, uzun vadeli bakış açısı olan ve olayları önceden tahmine dayanan bir liderlik sürecidir (Naktiyok, 2004: 158-159). İlgili yazında farklı yazarlarca yapılan stratejik liderlik tanımlarına bakıldığında üzerinde önemle durulan ortak noktalardan yola çıkılarak stratejik liderlik, stratejik düşünme ve örgüt için arzu edilen geleceği yaratma adına geleceği öngörerek, esneklik sağlayarak ve çalışanları güçlendirerek ve motive ederek gerekli değişimi yaratma ve performansı geliştirme yeteneği olarak tanımlanabilir (Ireland ve Hitt, 1999: 43). Stratejik liderler ise bu yetenekle donanmış bireylerdir. Bu kişiler işletme stratejisini geliştirme, uygulama ve değerlendirmeyi kapsayan yönetim sürecinden sorumludurlar. Dolayısıyla stratejik lider örgüt içi ve dış çevre olmak üzere iki farklı nokta üzerinde odaklanmalı, bu iki nokta arasında uyumun sağlanması adına örgüt içinde değişiklik yapılması gereken anahtar unsurlar üzerinde değerlendirmeler yapabilmelidir. Bu liderler örgüt içerisinde genellikle tepe yöneticisi konumundadırlar ve alanında uzmandırlar ve genellikle stratejist olarak adlandırılırlar. İşletmenin misyon ve vizyonunun belirlenmesinde yol göstericidirler. Örgütlerin stratejilerin belirlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesi ve bütün bu uygulamaların etkin bir biçimde yürütülebilmesi için örgüt kültürünün oluşturulmasında, insan kaynaklarının geliştirilmesinde, teknolojinin etkin kullanımı ve organizasyon yapısının kurumun stratejileriyle uyumu konusunda önemli roller üstlenen stratejik liderlerin sahip olması gereken özellikler ve yetenekler son derece önemlidir (Eren, 1998: 341). Bu özelliklerden bazıları; geleceği görebilme, vizyon yaratabilme, esnek olabilme, risk alabilme, kendini geliştirme, strateji oluşturabilme, strateji uygulayabilme, çalışanları etkileme ve güçlendirme, kaynak sağlayıcı ve dağıtıcı olma, kriz çözücü olma, insan kaynaklarını etkili yönetme, paydaşlarla iyi ilişkiler kurabilme, çevre koşullarına uygun kararlar alabilme vb. dir (Ülgen ve Mirze, 2004: 375; Eren, 1998: 341; Hitt, Ireland ve Hoskisson, 1999: 375-385; Thomson ve Stricland, 2001: 430).

Stratejik liderliğin örgüte katkı sağladığı noktalar; stratejik yönetim sürecinde etkinlik, stratejik esneklik ve rekabet üstünlüğüdür (Besler, 2004: 26-27). Stratejik lider iç ve dış çevre faktörlerini değerlendirerek edindiği doğru, zamanlı ve değerli bilgiyi karar verme sürecinde kullanarak geliştirdiği stratejilerin başarılı şekilde uygulanması etkin bir stratejik yönetim

sürecine yol açarak örgüt performansını artıracaktır. Stratejik esneklik, örgütlerin rekabet koşullarını öngörümleme veya koşullara karşı hazırlıklı olma ve bu şekilde rekabet üstünlüğü sağlama ve bunu devam ettirme yeteneğidir. Kurumların içinde faaliyette buldukları çevrenin dinamik ve değişken olması, ürünün ya da hizmetin müşteriye en kısa zamanda ulaştırılmasını elzem kılmaktadır. Rekabetin artması ve tüketicinin taleplerindeki değişim, örgütlerin rakiplerine karşılık vermede daha hızlı olmaları gerçeğini bir kez daha hatırlatmaktadır. Bu nedenle, stratejik liderlik bir kuruma istenen esnekliği verebilecek en önemli faktörlerden biridir. Stratejik liderlik yaklaşımı sayesinde bir kurum, kendi faaliyetlerini değişime uyumlu hale getirebilme ve çevrenin fırsatlarını görebilme ve bunlardan yararlanma yeteneğine sahip olmaktadır (Besler, 2004: 29). Sonuç olarak, rakipleri tarafından zor anlaşılan ve taklit edilemez bu yetenekler örgüte daha yüksek müşteri değeri ile birlikte uzun dönemli rekabet avantajı kazandırarak üst düzeyde karlılık sağlayacaktır. Üstün rekabet gücü ve bunun sürdürülebilir olması tüm örgütler için en temel amaç olduğu için, stratejik liderliğin rekabetçi yaklaşımda en iyi şekilde uygulanabilmesi, örgütün yüksek karlılığı ile sonuçlanacaktır.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de stratejik liderlik konusunda hazırlanmış lisansüstü tezlerin değerlendirilmesidir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Stratejik liderlik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin;

1. Türü, tamamlandığı yıl, il ve üniversiteye, sunulduğu enstitüye, anabilim dalı ve bilimdalına göre dağılımı nasıldır?
2. Araştırmada kullanılan yöntemi, modeli, örnekleme, uygulanan sektör, kullanılan veri toplama aracı, anahtar sözcüklere göre dağılımı nasıldır?
3. İlişkilendirilen değişkenlere göre dağılımı nasıldır?
4. Araştırma sonuçları nelerdir?

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ, KAPSAMI VE ÖRNEKLEM

Bu çalışma betimleyici bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Çalışmanın yöntemi içerik analizi olmuştur ve verilerin toplanmasında hazır bilgidan yararlanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla kitap, kitap bölümü, mektup, tarihsel dokümanlar, gazete başlıkları ve yazıları gibi bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileriyle

özetlendiği sistematik, yinelenabilir bir teknik şekilde tanımlanabilir (Cohen vd. 2007'den akt; Sert vd., 2012:353).

Araştırmanın örneklemini, Türkiye'de 1998-2018 yılları arasında stratejik liderlik alanında yapılan, YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında yer alan ve "stratejik liderlik" anahtar sözcükleriyle taranarak ulaşılabilen 40 lisansüstü tez oluşturmaktadır.

Araştırmada öncelikle, örneklem grubunda yer alan tam metnine ve özet metnine ulaşılan tezler araştırmanın alt amaçları doğrultusunda; türüne, yapıldığı yıla, üniversitelere, enstitülere, anabilim dalı, bilim dallarına göre, araştırma yöntemine, modeline, örneklem türüne, veri toplama aracına göre, anahtar sözcük sayısına, ilişkilendirilen değişkenlere ve yapıldığı ile araştırma sonuçlarına göre ana konulara ayrılmıştır. Daha sonra her bir konuya ilişkin alt sınıflar belirlenerek kategorize edilmiştir. Son aşamada tezlerin belirlenen sınıflara göre dağılımlarını sayısallaştırılarak yorumlanmıştır.

5. BULGULAR

Bu bölümde öncelikle tezler hazırlandıkları yıl, üniversite, enstitü, anabilim dalı, bilim dalı olarak sınıflandırılmıştır. Sonrasında tez türü ve stratejik liderliğin ilişkilendirildiği değişkenlere ilişkin bulgulara yer verilmiş, stratejik liderliğin ölçümünde kullanılan ölçekler ve tezlerde kullanılan yöntem türlerine ilişkin veriler derlenmiş, tezlerde kullanılan anahtar kelimeler ve uygulamanın yapılmış olduğu sektörler, tezlerin örneklem grupları, araştırmanın yapıldığı il ve araştırma sonuçları ortaya konulmuştur. Elde edilen bilgiler aşağıda tablolar halinde açıklanmaya çalışılmıştır.

Tablo 1. Türkiye'de Stratejik Liderlik Alanında Yapılmış Tezlerin Yıl, Üniversite ve Enstitüye Göre Dağılımlarına Yönelik Bulgular

Tezin Hazırladığı Yıllar							Sayı	Yüzde %
1998	2001	2005	2008	2010	2011	2012	1	2,5x7=17,5
2004		2007		2016			2	5x3=15
2013							3	7,5
2009				2015			4	10x2=20
2014				2017			5	12,5x2=25
2018							6	15
Toplam							40	100
Tezin Hazırladığı Üniversite Adı							Sayı	Yüzde %
Ardahan Ün. Başkent Ün. Beykent Ün. Cumhuriyet Ün. Çağ Ün. Çanakkale 18 Mart Ün. Gebze İleri Teknoloji Ens. İnönü Ün. İstanbul Gelişim Ün. Karamanoğlu Mehmet Bey Ün. Kocaeli Ün. Necmettin Erbakan Ün. Sakarya Ün. Yeditepe Ün. Yıldız Teknik Ün.							1	2,5x15=37,5
Abant İzzet Baysal Ün. Anadolu Ün. Dokuz Eylül Ün. Düzce Ün. Hacettepe Ün. Marmara Ün. Okan Ün. Türk Hava Kurumu Ün. Zirve Ün. Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.							2	5x9=45
Atatürk Ün. Gazi Ün.							3	7,5x2=15
Toplam							40	100
Tezin Hazırladığı Enstitü							Sayı	Yüzde %
Sosyal Bilimler Enstitüsü							28	70
Eğitim Bilimleri Enstitüsü							8	20
Sağlık Bilimleri Enstitüsü							2	5
İşletme Enstitüsü							1	2,5
Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü							1	2,5
Toplam							40	100

Tablo 1’de Stratejik liderlik alanında yapılmış tezlerin yıl, üniversite ve enstitüye göre dağılımlarına yönelik bulgular yer almaktadır. Yıllar itibariyle bakıldığında, konuyla ilgili tez çalışmalarının 1998 yılında başladığı, 2013 yılından itibaren çalışma sayısında artış yaşandığı ve 6 adet tez ile 2018 yılının bu konuda en fazla tez hazırlanan yıl olduğu dikkati çekmektedir. Tezlerin yapıldığı üniversiteler açısından bakıldığında ise, tezlerin toplam 26 üniversitede hazırlanmış olduğu ve Atatürk Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinde bu alanda 3’er tez hazırlanmış olduğu görülmektedir. Bu alandaki tezlerin büyük çoğunluğunun Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde hazırlanmış olduğu, ikinci olarak Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlandığı

görülmekte, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü'nde de bu alanda bir çalışmanın varlığı dikkat çekmektedir.

Tablo 2. Türkiye’de Stratejik Liderlik Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Hazırlandığı Anabilim Dalına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Tezin Hazırlandığı Anabilim Dalı	Sayı	Yüzde %
İşletme ABD	15	39,47
Eğitim Bilimleri ABD	9	23,68
Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi ABD	2	5,26
İşletme Yönetimi ABD	2	5,26
Kamu Yönetimi ABD	2	5,26
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD	2	5,26
Toplam Kalite Yönetimi ABD	2	5,26
Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği ABD	1	2,63
Sağlık Yönetimi ABD	1	2,63
Spor Yöneticiliği ABD	1	2,63
Denizcilik İşletmeleri ABD	1	2,63
Toplam	38	100
Tezin Hazırlandığı Bilim Dalı	Sayı	Yüzde %
Eğitim Yönetimi ve Denetimi BD	5	26,32
Yönetim ve Organizasyon BD	3	15,79
İşletme BD	2	10,52
Eğitim Yönetimi Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi BD	2	10,52
İşletme Yönetimi BD	1	5,26
Eğitim Yönetimi BD	1	5,26
Eğitim Yönetimi ve Deneticiliği BD	1	5,26
Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi BD	1	5,26
Sağlık Kurumları Yönetimi BD	1	5,26
Deniz İşletmeleri Yönetimi BD	1	5,26
Kamu Yönetimi BD	1	5,26
Toplam	19	100

Çalışma kapsamındaki lisansüstü tezlerin hazırlandığı anabilim dalı ve bilim dallarına göre dağılımları Tablo 2’te yer almaktadır. Tezlerin büyük çoğunluğunun İşletme Anabilim Dalı’nda hazırlandığı görülmektedir. Eğitim Bilimlerinin onu takip ettiği görülmektedir. Bu alandaki tezlerin en fazla Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı’nda hazırlandığı görülmektedir.

Tablo 3. Türkiye’de Stratejik Liderlik Alanında Yapılmış Tezlerin Türü ve İlişkilendirildiği Değişkenlere İlişkin Bulgular

Değişken	Kategori	Sayı		Yüzde %		
Tez Türü	Yüksek Lisans	32		80		
	Doktora	8		20		
Stratejik Liderliğin Belli Değişkenler İle İlişkisi	İlişkilendirilmiş	16 (yl) 6 (dk) 22		55		
	İlişkilendirilmemiş	16(yl) 2 (dk) 18		45		
		Sayı	Yüzde%		Sayı	Yüzde%
Stratejik Liderliğin İlişkilendirildiği Değişkenler	Çevresel Belirsizlik	1	3	Örgütsel Değişim Yönetimi	1	3
	Duygusal Emek	1	3	Örgütsel Öğrenme	1	3
	Duygusal Zekâ	1	3	Örgütsel Özdeşleşme	1	3
	Etik Değerler	3	9	Sosyal Sermaye	1	3
	İnovasyon	1	3	Performans	1	3
	İnsan Kaynakları	3	9	Strateji	1	3
	İnsan Sermayesi	1	3	Stratejik Planlama	1	3
	İş Tatmini	2	6	Stratejik Yönetim	1	3
	Kriz Yönetimi	1	3	Stratejilerin Belirlenmesi	1	3
	Kurumsal Yapı	1	3	Stratejilerin Kontrolü ve Değerlendirilmesi	1	3
	Kurumsal Dönüşüm	1	3	Stratejilerin Uygulanması	2	6
	Kuumsal İtibar	1	3	Takım Çalışması	1	3
	Kurumsal Sosyal Sorumluluk	1	3	Teknoloji Kullanımı	2	6
	Organizasyon Yapısı	1	3	Temel Yetenek	1	3
	Örgüt Kültürü	4	12	Toplam Kalite Yönetimi	2	6
	Örgüt Sağlığı	1	3	Vizyon	1	3
Örgütsel Bağlılık	3	9	Toplam	33	100	

Tablo 3’de stratejik liderlik konulu tezlerin türlerine göre ve stratejik liderliğin ilişkilendirildiği değişkenlere ilişkin dağılımı görülmektedir. Tezlerin %80’i yüksek lisans seviyesinde %20’si doktora düzeyinde hazırlanmıştır. Stratejik liderliğin ilişkilendirildiği değişkenler açısından bakıldığında stratejiyle ilintili değişkenlerle (strateji, stratejik planlama, stratejik yönetim, stratejilerin belirlenmesi, stratejilerin değerlendirilmesi, stratejilerin uygulanması) ilişkilendirildiği görülmektedir. Bunun dışında örgüt kültürü, etik değerler, örgütsel bağlılık değişkenleriyle de ilişkilendirildikleri görülmektedir.

Tablo 4. Stratejik Liderlik Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlerin Sektörlere Göre, Kullanılan Ölçekler ve Yöntem Türlerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Sektörler	Sayı	Yüzde %
Eğitim	21	53,8
Özel sektör	7	17,9
Sağlık	6	15,3
Birden fazla hizmet sektöründe (kamu, özel, askeri vb.)	1	2,6
Bankacılık	1	2,6
Denizcilik	1	2,6
Havacılık	1	2,6
Sivil toplum kuruluşları	1	2,6
Toplam	39	100

Ölçek	Tez adedi	Yüzde %
“Daniel Reyes-Guerra” ve “John Pisapia” (-2007-2009-2011) tarafından geliştirilen “Stratejik Liderlik Ölçeği	19	59,4
“Altınkurt” (2007) “Stratejik Liderlik Ölçeği”	4	12,5
“Altınkurt (2007), Besler (2004) ve Özdemir (1998) “Stratejik Liderlik Ölçeği”	1	3,125
“Kılınçkaya” tarafından geliştirilip, uyarlanan “Stratejik Liderlik Ölçeği”	1	3,125
“Afsaneh Nahavandi” (2006)nin “stratejik liderlik türü ölçeği”	1	3,125
Shrivastava ve Nachman (1989) Stratejik Liderlik Yönleri	1	3,125
Belirtilmemiş	5	15,6
Toplam	32	100

Yöntem	Tez adedi	Yüzde %
Nitel 4 (yüksek lisans) Çok Boyutlu ölçek modeli +görüşme tekniği+ nitel (tümevarımsal analiz)+görüşme	5	12,5
Nitel 1(doktora)örnek olay+Tümevarımsal analiz)		
Literatür taraması (yüksek lisans)	2	5
Nicel 26 (yüksek lisans)	32	80
Nicel 6 (doktora)		
Karma (yüksek lisans) Literatür +delphi tekniği	1	2,5
Toplam	40	100

Tablo 4’de Stratejik liderlik kapsamındaki tezlerin sektörlere göre ve stratejik liderliğin ölçümünde kullanılan ölçekler ve tezlerde kullanılan yöntem türlerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Bu tabloya göre stratejik liderlik konulu lisansüstü tezlerin en çok eğitim sektöründe hazırlandığı, ardından özel sektör ve sağlık sektörünün geldiği görülmektedir. Tezlerde en fazla Daniel Reyes-Guerra ve John Pisapia (2007-2009-2011 yıllarında güncellenen) tarafından geliştirilen Stratejik Liderlik Ölçeği’nin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca incelenen tezlerde araştırma yöntemi olarak çoğunlukla nicel yöntemden yararlanıldığı, nitel yöntem, literatür taraması ve karma yöntemin ise daha az tercih edildiği gözlemlenmiştir. Nitel yöntemlerden ise görüşme tekniği ve tümevarımsal analizin kullanıldığı göze çarpmaktadır.

Tablo 5. Türkiye’de Stratejik Liderlik Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Anahtar Sözcüklerinin Yüzde Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Anahtar Kelime	Sayı	Yüzde%	Anahtar Kelime	Sayı	Yüzde%
Akademisyen	1	0,6	Örgütsel Bağlılık	2	1,2
Çevresel Belirsizlik	1	0,6	Örgütsel Değişim Yönetimi	1	0,6
Dernekler	1	0,6	Örgütsel Öğrenme	1	0,6
Dönüşümsel Lider	1	0,6	Örgütsel Özdeşleşme	1	0,6
Duygusal Emek	1	0,6	Örgütsel Sağlık	1	0,6
Duygusal Zeka	1	0,6	Özel Okul	1	0,6
Düzenleyici Reform	1	0,6	Özel Sektör	1	0,6
Eğitim	3	1,8	Performans	1	0,6
Etik Lider	1	0,6	Planlama	1	0,6
İlköğretim Okulları	2	1,2	Politik Lider	1	0,6
İnovasyon	2	1,2	Sağlık Sektörü	6	3,6
İş Tatmini	1	0,6	Sivil Toplum Kuruluşları	1	0,6
Kamu Yönetimi	3	1,8	Sosyal Sermaye	1	0,6
Kriz	1	0,6	Spor Okulları-Yönetimi	3	1,8
Kurumsal İtibar	1	0,6	Strateji	10	6
Kurumsal Sosyal Sorumluluk	1	0,6	Stratejik Karar	1	0,6
Liderlik	23	14	Stratejik Liderlik	33	20
Liderlik Modelleri	3	1,8	Stratejik Planlama	5	3
Liderlik Ölçeği	1	0,6	Stratejik Yönetim	10	6
Liderlik Tipleri	1	0,6	Takım Çalışması	1	0,6
Liman Yönetimi	1	0,6	Toplam Kalite Yönetimi	4	2,4
Okul Müdürleri-Yöneticileri	9	5,5	Yeniden Yapılanma	1	0,6
Okul Sağlığı	1	0,6	Yönetici	7	4,2
Öğrenen Örgüt	1	0,6	Yönetimsel Lider	1	0,6
Öğretmen	5	3	Yükseköğretim	2	1,2
Toplam	164	100	Toplam	164	100

Tablo 5’te Tezlerin anahtar sözcüklere göre dağılımına yer verilmiş olup, Stratejik liderlik kapsamındaki tezlerde en fazla yer verilen anahtar sözcüğün stratejik liderlik olduğu; liderlik, strateji ve stratejik yönetim okul müdürleri-yöneticileri terimlerinin onu takip ettiği görülmektedir.

Tablo 6. Türkiye’de Stratejik Liderlik Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Örneklem Grupları, Araştırmanın Yapıldığı İl, Tez Yılı ve Araştırma Sonuçları

Tezin Türü, tez No, Yazarın Soyadı	Araştırma Örneklemini	Araştırmanın Nerede Yapıldığı	Tez Yılı	Sonuç
Yüksek Lisans Tezi 145804 Göktepe	Çanakkale Sanayi ve Ticaret Odasına kayıtlı 10 işletmede çalışan 15 üst düzey yönetici	Çanakkale	2004	Yöneticilerin özelliklerinin politik stratejik liderlik, profesyonel stratejik liderlik, bürokratik stratejik liderlik ve girişimci stratejik liderlik modellerinde toplandığı görülmüştür.
Yüksek Lisans Tezi 148124 Aydın	Literatür	İstanbul	2004	Literatür taraması olup stratejik liderlik hakkındaki bilgileri analiz etmiş ve geçmişten bugüne liderlik örnekleri vererek gelecekteki liderlerin rollerini kurgulamaya çalışmıştır.
Yüksek Lisans Tezi 227148 Paksoy	Kamu özel banka 147+131 çalışan	İstanbul	2008	Kamu özel bankalar arasında stratejik liderlik uygulamaları noktasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 241996 Ülker	Öğretmenler 591 öğretmen	Kocaeli	2009	Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin dönüşümsel, yönetsel, etik ve politik liderlik özelliklerini taşıdıkları görülmekte ve boyutlar arasında ilişkinin olduğu belirtilmektedir.
Yüksek Lisans Tezi 253642 Taş	İlköğretim okulu öğretmenleri 437 öğretmen	İzmir	2009	Okullarda toplam kalite yönetiminin uygulanmasında liderlik özelliklerinin etkili olduğu, bu bağlamda öğretmenlerin kişisel gelişimlerinde okul müdürlerinin yetersiz olduğu tespit edilmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 387842 Sevinç	Van Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerde çalışmakta olan 108 çalışan	Van	2009	Mevcut yöneticilerin stratejik liderlik becerisini oluşturan stratejik düşünme, stratejik davranış ve stratejik etkileme becerileri açısından orta düzeyde bir beceriye sahip oldukları görülmektedir.
Yüksek Lisans Tezi 286812 Ergen	Acil Servis çalışanları 107 çalışan	Erzurum	2011	Stratejik liderlik ile takım çalışması arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ve acil servis çalışanları stratejik lidere ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.
Yüksek Lisans Tezi 311024 Aydın	24 kamu ve 10 özel ilköğretim okulunda görev yapan toplam 606 öğretmen.	İstanbul	2012	Devlet ve özel okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarını çok, politik liderlik davranışlarını ise az sergiledikleri görülmüştür. Müdürlerin stratejik liderlik davranışları gösterme oranı arttıkça okullarda örgütsel öğrenme düzeyi algısının da arttığı gözlemlenmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 320145 Elma	Literatür	Karaman	2010	Geçmişten bugüne kamu yönetimindeki değişim liderlik tiplerinde de değişimi ve dönüşümü beraberinde getirmiştir. Günümüzde hızla stratejik yönetim uygulamalarına geçilmesi gerektiği, kamu yöneticilerinin de stratejik düşünmesi ve stratejik eylemlerde bulunması yani “Stratejik Lider” olmaları gereği vurgulanmıştır.
Yüksek Lisans Tezi 333570 Kılınçkaya	Türkiye genelinde 81 il Millî Eğitim Müdürlüğünde görev yapan, müdür yardımcısı, şube müdürü ve bölüm şefleri	Türkiye	2013	İl millî eğitim müdürlerinin stratejik liderlik uygulamalarını az kullandıkları, “yönetsel, etik ve iletişim becerisine yönelik uygulamaları” yüksek “dönüşümsel uygulamaları” ortaya yakın düzeyde ve “politik uygulamaları ise çok az seviyede uyguladıkları tespit edilmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 347984 Onaç	Ortaöğretimde görev yapan 118 öğretmen	İzmir ili Menderes İlçesi	2013	Toplam Kalite uygulamalarının geliştirilmesinde okul müdürlerinin liderlik vasıflarının etkili olduğu görülmüş, eğitimde Toplam Kalite Yönetimi kültürünün yerleşmesinin okul müdürlerine bağlı olduğu tespit edilmiştir. Strateji belirlemede yöneticilerin başarılı olduğu sonucuna varılmıştır.
Yüksek Lisans Tezi 348307 Şeremet	Kamu hastaneleri 100 yönetici	Balıkesir	2013	Yöneticilerin yarısından fazlası gibi bir oranının stratejik yönetim eğiliminin olmadığı görülmektedir. Üst düzey hastane yöneticilerinin stratejik liderlik boyutlarından yönetsel liderlik özelliklerini daha fazla taşıdığı belirtilmiştir.

Yüksek Lisans Tezi 3702482 Önder	319 akademisyen	Bolu	2014	Akademisyenlerin algılarına bakıldığında; fakülte yöneticilerinin orta düzeyde, yüksekökol yöneticilerinin yüksek düzeyde, meslek yüksekökolü yöneticilerinin orta düzeyde stratejik liderlik uygulamalarını sergilediği görülmektedir.
Yüksek Lisans Tezi 386008 Öntürkler	Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerden 120 kişi	Adıyaman Gölbaşı	2014	Okul yöneticilerinin etik uygulamaları önemsendiği, iletişim becerileri uygulamalarını orta düzeyde önemsendiği, okul yöneticilerinin politik uygulamalara katıldıkları, bilgisel ve dönüşümsel uygulamalarda başarı oldukları, yönetsel uygulamalara da katıldıkları görülmektedir.
Yüksek Lisans Tezi 388834 Koca Şişik	344 Öğretmen	Samsun	2015	Okul müdürlerinin etik liderlik boyutunu yüksek düzeyde politik liderlik boyutunu ise orta düzeyde sergiledikleri görülmektedir. Öğretmenlerin algılarına bakıldığında dönüşümsel, yönetsel ve etik liderlik alt boyutlarında ve stratejik liderlik toplamında özel okulda görev yapan öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 389066 Emiroğlu	Özel limanlardaki 44 üst düzey yönetici	Türkiye	2015	Müşteri sadakati oluşturmada, insan kaynaklarının etkin yönetiminde ve kurum kültürünün sürdürülebilirliğinde stratejik liderliğin önemli olduğu belirtilmiş, bunlar dışında diğer aktörlerle kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iyi ilişkiler kurmak, diğer paydaşlarla sağlam ilişkiler geliştirmek ve çevresel duyarlılığı sağlamak gibi görevleri olduğu da vurgulanmıştır.
Yüksek Lisans Tezi 391603 Demirocak Bilgin	Sivil toplum kuruluşu olarak uluslararası ölçekte operasyonlar yürüten dokuz Türk yardım derneğindeki üst düzey yöneticiler	Düzce	2014	Türkiye’de sivil toplum kuruluşu olarak uluslararası ölçekte faaliyet gösteren yardım dernekleri yöneticilerinin stratejik liderlik uygulamalarını kısmen gerçekleştirdikleri ve bunun yanı sıra yöneticilerin stratejik liderlik unsurlarının çoğunluğunu planlı bir şekilde uygulamadıkları, koşullara bağlı olarak bu uygulamalara yöneldikleri görülmüştür.
Yüksek Lisans Tezi 407024 Sert	9 okul müdürü	İstanbul	2015	Genel müdürlerin stratejik liderlik uygulamalarında başarılı olduğu ancak geliştirilmesi gerektiği belirtilmiş, Genel müdürün stratejik liderlik uygulamalarını zaman, mali kaynaklar, yasal ve bürokratik engellerin kısmen etkilemekte olduğu görülmüştür. Genel müdürlerin liderlik özellikleri değişiklik göstermekle birlikte çalışanlar üzerinde olumlu sonuçlar doğurduğu tespit edilmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 439975 Göğüş	428 İlkokul ortaokul, lise öğretmen	Gaziantep	2014	Okul müdürlerinin stratejik liderlik uygulamalarında genel olarak başarılı oldukları, ancak bu uygulamaların geliştirilmesi gerektiği belirlenmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 440014 Biçer	320 İlk ve ortaokul öğretmenleri	Adıyaman	2015	Cinsiyet değişkenine ve mesleki kıdem değişkenine göre dönüşümcü ve yönetsel liderlik boyutlarında öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve dönüşümcü ve politik liderlik boyutlarında yaş değişkenine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 461207 Ülker	100 Numune hastanesi yöneticisi	Sivas	2017	Yöneticilerin etik liderlik özelliğini daha fazla sergiledikleri ve bu sıralamayı yönetsel liderlik, dönüşümcü liderlik ve politik liderlik özelliklerinin izlediği görülmüştür.
Yüksek Lisans Tezi 461344 Uçar	33 okuldan 406 öğretmen	Konya	2017	Okul müdürlerinin stratejik liderlik davranışlarını sergileyebilme becerileri ile duygusal zeka düzeyleri arasında yüksek bir ilişkinin varlığı tespit edilmiş ve bu ilişkinin okul müdürlerinin seçiminde bir kıstas olabileceği vurgulanmıştır.
Yüksek Lisans Tezi 489233 Taşdemir	Havacılık sektöründe faaliyet gösteren işletmelerdeki 50 çalışan ve 50 yönetici	Ankara	2017	Çalışanın algıladığı stratejik liderlik davranışları ile yöneticinin değerlediği stratejik liderlik davranışları arasında anlamlı bir farklılık olduğu, çalışanın algıladığı stratejik liderlik davranışının iş tatminini pozitif yönde ve anlamlı bir şekilde etkilediği, örgütsel bağlılığın ise bu ilişkide kısmi aracılık rolü oynadığı görülmüştür.

Yüksek Lisans Tezi 509480 Şahinli	385 kişi Özel hastane orta ve alt kademe yöneticisi	İstanbul	2018	Sağlık yöneticilerinin, stratejik liderlik davranışları ile kriz yönetim düzeyleri arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur.
Yüksek Lisans Tezi 512483 Demiraslan	Kamu liselerindeki 185 eğitimci	Mersin ili Erdemli ilçesi	2018	Okul yöneticilerinin stratejik liderlik alt boyutlarından yönetsel, dönüşümcü, etik, politik ve ilişkisel liderlik puanlarının yüksek düzeyde olduğu, bu kapsamda en fazla yönetsel liderlik davranışını sergiledikleri görülmektedir.
Yüksek Lisans Tezi 524836 Çakmak	İlk, orta, lise ve dengi 24 okulda çalışan 431 öğretmen	Ardahan	2018	Stratejik liderlik uygulamaları ve duygusal emek davranışları arasında anlamlı ve pozitif ilişkiler tespit edilmiştir. Stratejik liderlik uygulamaları arttıkça duygusal emek arttığı sonucuna ulaşılmış ve stratejik liderliğin doğrudan duygusal emek davranışlarına etki ettiği sonucuna varılmıştır.
Yüksek Lisans Tezi 530808 Tankışı	13 otomotiv bayisi üst düzey yöneticisi	İstanbul	2018	Otomotiv sektöründe inovasyon faaliyetlerinin ve stratejik liderlik unsurlarının uygulandığı tespit edilmiştir. Stratejik liderlik uygulamaları ile inovasyon yönetim süreci arasında olumlu bir ilişki olduğu gözlenmiştir.
Yüksek Lisans Tezi 533418 Aksulu Köse	317 Özel okul öğretmeni	Ankara	2018	Öğretmenlerin okul müdürlerinin stratejik liderliğine ilişkin görüşleri yüksek, okullarının örgüt sağlığına ilişkin görüşleri ise olumlu ancak iyileştirilebilir seviyede olduğu gözlenmiş ve stratejik liderlik ve örgüt sağlığı arasında pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca stratejik liderlik davranışlarının örgüt sağlığının güçlü bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Doktora Tezi 101684 Besler	İSO İki işletme 8 üst düzey yönetici	İstanbul	2001	Üst düzey yöneticilerin verdikleri cevaplardan insan kaynakları yönetiminin değerini bildikleri, eğitim çalışmalarına gereken önemi verdikleri ve stratejik amaç ve hedeflere uygun teknolojik yatırımlar yaptıkları anlaşılmıştır. Bulgular ayrıca üst düzey yöneticilerin stratejik faaliyetleri etkin olarak kontrol ettiklerini göstermiştir.
Doktora Tezi 211641 Altınkurt	315 Endüstri meslek lisesi öğretmeni	Eskişehir	2007	Okul müdürlerinin stratejik liderlik uygulamalarında genel olarak başarılı oldukları ancak, bu uygulamaların geliştirilmesi gerektiği belirlenmiştir. Okul müdürlerinin liderlik özellikleri ile stratejik liderlik uygulamaları arasındaki yüksek düzeyde pozitif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır
Doktora Tezi 236982 Uğurluoğlu	Hastane yöneticileri 440 yönetici	Ankara	2009	Hastane yöneticilerinin yarısının stratejik liderlik özelliklerini kullandığı en etkin kullanılan boyutun etik liderlik olduğu tespit edilmiştir.
Doktora Tezi 385365 Turan	426 Üniversite Yöneticisi	Van	2014	Çevresel belirsizlik algısının stratejik liderlik davranışları üzerine etkisi incelendiğinde çevresel belirsizliğin artmasıyla stratejik liderlik davranışının arttığı görülmüştür. Bu bulgu yöneticilerin çevreyi belirsiz olarak algıladıklarında stratejik liderlik davranışlarında artış olacağını ortaya koymuştur.
Doktora Tezi 446160 Kızıl	3 özel hastanede çalışan 517 çalışan	Trabzon	2016	Yöneticilerin stratejik liderlik davranışlarının çalışanların kurumsal itibar algısı üzerinde olumlu yönde etkilerinin olduğu ve bununla birlikte kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetlerinin, stratejik liderlikle hem kurumsal itibar hem de örgütsel özdeşleşme arasındaki ilişkide; örgütsel özdeşleşmenin ise stratejik liderlik ve kurumsal itibar algısı arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolü üstlendiği belirlenmiştir.
Doktora Tezi 419335 Çoban	524 MEB Merkez Teşkilatı çalışanı nicel çalışma 17 yöneticisiyle nitel çalışma	Ankara	2016	Okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışları arttıkça örgütsel değişimi yönetme becerileri de artmaktadır görüşü öne sürülebilir. Nitel çalışmada Millî Eğitim Bakanlığında yeniden yapılanma değerlendirilmiştir. Bulgulara bakıldığında, değişimle ilgili karara katılımın olmadığı, çalışanların değişimden nasıl etkilendiğinin önemsenmediği, değişimle beraber gelecek yeni modelin iyi oluşturulmadığı, endişenin yoğun olduğu bir güven ortamının oluşturulmadığı, kurumsal hafızanın bu durumdan

				olumsuz etkilendiği, değişimin doğru bir şekilde izlenmediği görülmüştür. Değişimin olumlu yönleri olarak ise hantal yapının bir nebze olsa ortadan kalktığı, Milli görev tanımı ve liyakat noktasında yasaların arttığı, işe dair çakışmaların azaldığı görülmüştür.
Doktora Tezi 489137 Cevahircioğlu	25 üniversitenin spor yöneticisi ve akademik personeli	Türkiye	2017	Spor yöneticilerinin stratejik liderlik özellikleri ile yönetici ve akademik personel örgütsel bağlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.
Doktora Tezi 518400 Düzgün	İSO 500'e giren imalat sektöründe bulunan 27 işletmenin 37 üst düzey yöneticisi	Türkiye	2018	Tepe yöneticilerinin genelini Atatürk'ü stratejik lider olarak gördükleri, bu yöneticilerin dönüşümsel, yönetsel, etik ve politik özelliklerden her birini farklı düzeylerde sergiledikleri, en fazla dönüşümsel özellikler gösterdikleri, sosyal sermayelerini etkin bir şekilde kullanan stratejik liderlerin performanslarına olumlu katkılar sağladıkları sonucuna varılmıştır.

Tablo 6'da tezler; tez türü, tez no, tezin yılı, tez yazarının soyadı, tezin örneklem türü ve sayısı, araştırmanın yapıldığı il ve araştırma sonuçları açısından incelenmiştir. Bu kapsamlı incelemede nicel, nitel ve literatür taraması şeklinde çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Türkiye genelinde ve Türkiye'nin birçok ilinde stratejik liderlik konusunun incelendiği görülmekte, stratejik liderlik konusunun yönetilenler tarafından benimsendiği ve algılandığı ve yöneticilerden bu bağlamda beklentilerinin olduğu gözlenmekte, üst düzey yöneticilerin bir kısmında benimsendiği bir kısmında ise halen tam olarak uygulamaya aktarılmadığı görülmektedir.

6. SONUÇ

Stratejik liderlik kurumlarda gün geçtikçe önemi artan bir liderlik türüdür. Bu çalışmanın amacı Türkiye'de stratejik liderlik konusunda yapılmış lisansüstü tezlerin içerik analizi ile değerlendirilmesidir. Araştırmaya konu olan tezlerin 26 üniversitede ve en fazla Atatürk Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde ve İşletme Anabilim Dalı'nda çalışıldıkları görülmüştür. Tezler en fazla 2018 yılında hazırlanmıştır. 2013 yılı itibarıyla hazırlanan tez sayısındaki artış görülmektedir. Tezlerin %80'i yüksek lisans %20'si doktora tezidir. Araştırma yöntemi olarak en fazla nicel yöntemlerden yararlanıldığı, nitel yöntemlerden daha az yararlanıldığı dikkati çekmektedir. Nitel yöntem oranının az oluşu yöntemlere ilginin yeni oluşuyla ilişkilendirilebilir. Çalışmalarda kullanılan ölçeklerin büyük bir kısmı yabancı literatürden Türkçe'ye uyarlanmış ölçekler olup, bununla birlikte sayıca az da olsa ulusal literatürde geliştirilmiş ölçeklerin varlığı da göze çarpmaktadır. Konunun toplamda 33 değişkenle ilişkilendirildiği, tezlere anahtar sözcükler açısından bakıldığında ise; en fazla yer verilen anahtar sözcüğün stratejik liderlik olduğu ve onu liderlik ve strateji, stratejik yönetim kelimeleri izlediği gözlenmiştir. Tezlerin uygulandığı sektörler bakımından eğitim sektörü özel sektör ve sağlık sektörünün ağırlıkta olduğu görülmektedir. Tezlerin araştırma sonuçlarına baktığımızda stratejik liderlik konusunun pek çok başlıkla birlikte irdendiği ve

aralarında ilişki olduğu gözlenmekte ayrıca yönetici ve yönetilen sınıfı açısından geliştirilmeye, anlaşılmaya ve uygulamaya dönük pekçok boyutunun olduğu dikkati çekmektedir. Yöneticilerin stratejik liderliğe bakışı ve yönetilenlerin stratejik liderlik algıları gün geçtikçe daha farklı boyutlar kazanmakta ve stratejik liderler de kurumların dönüşümünde ciddi roller oynamaya namzet yöneticiler olarak karşımıza çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

- Adair, J. (2004). Etkili Stratejik Liderlik. (Çev.) Güneş, S. F., İstanbul: Babiali Yayıncılık.
- Altınkurt, Y. (2007). *Eğitim Örgütlerinde Stratejik Liderlik ve Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Uygulamaları, Doktora Tezi*, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eskişehir.
- Aydın, H. (2004). *Reinventing the art of strategic leadership and planning future, Yüksek Lisans Tezi*, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi, İstanbul.
- Aydın, M. K. (2012). *Kamu ve özel ilköğretim okulu müdürlerinin stratejik liderlik özellikleri ile kurumlarının örgütsel öğrenme düzeyleri arasındaki ilişki, Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Ankara
- Besler, S. (2001). *İşletmelerde stratejik liderlik süreci ve Türkiye'deki özel dektör işletmelerinde üst düzey yöneticilerin stratejik liderlik uygulamalarına ilişkin bir araştırma, Doktora Tezi*, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Eskişehir.
- Besler, S. (2004). İşletmelerde Stratejik Liderlik, İstanbul: Beta Yayınları.
- Bıçer, M. (2015). *İlk ve ortaokul müdürlerinin stratejik liderlik davranışlarına ilişkin öğretmen algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi*, Zirve Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Eko. Anabilim Dalı, İstanbul.
- Bilgin, D. G. (2014). *Sivil toplum kuruluşlarında stratejik liderlik: Uluslararası operasyonlar yürüten Türk yardım dernekleri üzerine bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi*, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Toplam Kalite Yönetimi Anabilim Dalı, Düzce.
- Çakmak, Y.E. (2018). *Stratejik liderlik ve duygusal emek arasındaki ilişki: Ardahan ili okul yöneticileri örneği, Yüksek Lisans Tezi*, Ardahan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Ardahan.
- Çoban, Ö. (2016). *Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı yöneticilerinin örgütsel değişimi yönetme yeterlikleri ile stratejik liderlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi, Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Denetimi ve Yönetimi Bilim Dalı, Ankara.
- Demiraslan, E. (2018). *Okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışları üzerine bir araştırma: Erdemli örneği, Yüksek Lisans Tezi*, Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Düzgün, A. (2018). *Stratejik liderlik, sosyal sermaye ve performans arasındaki ilişkiler: ISO 500 işletmelerinde nitel bir araştırma, Doktora tezi*, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, İşletme Bilim Dalı, İstanbul.
- Elma, R. (2010). *Kamu yönetiminde kurumsal dönüşüm ve stratejik liderlik, Yüksek Lisans Tezi*, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Kamu Yönetimi Bilim Dalı, Karaman.
- Emiroğlu, Ç. (2015). *Perceptions of top managers related to strategic leadership: a research on private ports in Turkey, Master's Thesis*, Dokuz Eylül University, Graduate School of Social Sciences Department of Maritime Business Administration, İzmir.
- Eren, E. (1998). Yönetim ve Organizasyon. İstanbul: Beta Yayım Dağıtım A.Ş.
- Ergen, T. (2011). *Stratejik liderlik ve takım çalışmasındaki rolü -Erzurum ili 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde bir uygulama, Yüksek Lisans Tezi*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Erzurum.
- Göğüş, Ç. (2014). *Gaziantep ilindeki okul müdürlerinin stratejik liderlik özelliklerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi*, Zirve Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Eko. Anabilim Dalı, İstanbul.
- Göktepe, A. O. (2004). *Stratejik liderlik özelliklerinin analizi ve bir uygulama, Yüksek Lisans Tezi*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Hitt, M. A., Hoskisson, R. E. ve Ireland, R. D. (1990). "Mergers and Acquisitions and Managerial Commitment to Innovation in M-form Firms", Strategic Management Journal, 11 (Special Issue), 29-47.
- Hitt, M.A.; Hoskisson, R.E.; Ireland, R.D. (2007). Management of Strategy (International Student Edition). China: Thomson South-Western.

- Ireland, R.D. ve Hitt, M.A. (1999). "Achieving and Maintaining Strategic Competitiveness in the 21st Century: The Role of Strategic Leadership", *Academy of Management Executive*, 13(1), 43- 57.
- Ivancevich, J.M.; Matteson, M.T. (2002). *Organizational Behavior and Management*. New York: McGraw-Hill Irwin.
- Kılınçkaya, B. (2013). *İl milli eğitim müdürlerinin stratejik liderlik özellikleri araştırması, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Denetimi ve Yönetimi Bilim Dalı, Ankara.*
- Kızıllı, S. (2016). *Yöneticilerin stratejik liderlik davranışlarının kurumsal itibar algısı üzerine etkisinde örgütsel özdeşleşmenin ve kurumsal sosyal sorumluluğun rolü, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Ankara.*
- Köse, A. A. (2018). *Özel okul müdürlerinin stratejik liderlik davranışları ile örgüt sağlığı arasındaki ilişki, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Ankara.*
- Naktiyok, A. (2004), *İç Girişimcilik*, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Onaç, Ü. (2013). *MEB'e bağlı ortaöğretim kurumlarında TKY ve stratejik liderlik : İzmir ili Menderes ilçesi örneği, Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul.*
- Önder, H.C. (2014). *Üniversite yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarına ilişkin akademisyen alguları (AİBÜ örneği), Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Bolu.*
- Öntürkler, Y. (2014). *Okul yöneticilerinin stratejik liderlik özelliklerinin araştırılması: Gölbaşı örneği, Yüksek Lisans Tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü / İşletme Anabilim Dalı, İşletme Bilim Dalı, Ankara.*
- Özdemir, P. (1998). *Stratejik liderlik ve bir uygulama araştırması, Yüksek Lisans Tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü, Gebze.*
- Paksoy, A. (2008). *Kamu ve özel bankalarda stratejik liderlik uygulamalarına ilişkin bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü, İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, İstanbul.*
- Pearce, J.A.; Robinson, R.B. (2007). *Strategic Management: Formulation, Implementation, and Control (10. bs.)*. New York: McGraw-Hill Irwin.
- Pisapia, J. (2009). *The Strategic Leader*, Charlotte: Information Age Publishers.
- Sert, G., Kurtoğlu M., Akıncı M. ve Seferoğlu S.S. (2012). *Öğretmenlerin teknoloji kullanma durumlarını inceleyen araştırmalara bir bakış: bir içerik analizi çalışması, Akademik Bilişim'12, 12. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, s.351-357.*
- Sert, Ş. (2015). *Stratejik Liderlik-Çağ ve Nema Öğretim İşletmeleri A.Ş. Stratejik Liderlik Uygulamaları, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, İstanbul.*
- Sevinç, A. A. (2009). *İşletmelerde stratejik liderlik ve bir uygulama, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Malatya.*
- Sullivan, G.R. ve Harper, M.V. (1997), *Umut Bir Yöntem Olamaz (Çev.) Dicleli, A. B., İstanbul:Boyner Holding Yayınları.*
- Şahinli, S. (2018), *Sağlık yöneticilerinin stratejik liderlik davranışlarının kriz yönetimi üzerine etkisi: İstanbul ili özel hastaneler uygulaması, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, Sakarya.*
- Şeremet, M. (2013). *Sağlık sektörü yöneticilerinin stratejik liderlik özelliklerinin değerlendirilmesi: Balıkesir ili kamu hastanelerine yönelik bir uygulama, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Hastane ve Sağlık Kur. Yön. Bilim Dalı, Ankara.*
- Şişik, Ş. K. (2015). *Öğretmen perspektifinden okul müdürlerinin stratejik liderlik davranışların değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / İşletme Anabilim Dalı / İşletme Bilim Dalı, İstanbul.*

- Tankişi, B. (2018). *Stratejik liderlik ile inovasyon yönetimi arasındaki ilişki: Otomotiv bayileri üzerine nitel bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi*, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Toplam Kalite Yönetimi Anabilim Dalı, Düzce.
- Taş, Y. F. (2009). *Toplam kalite yönetimi ve stratejik liderlik, Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, İzmir.
- Taşdemir, B. (2017). *Algılanan stratejik liderlik davranışı ve iş tatmini ilişkisi: Örgütsel bağlılığın aracılık rolü, Yüksek Lisans Tezi*, Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, İşletme Yönetimi Bilim Dalı, Ankara.
- Turan, B. (2014). *Yöneticilerin çevresel belirsizlik algısının stratejik liderlik davranışı üzerindeki rolü: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yöneticileri üzerinde bir uygulama, Doktora Tezi*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Erzurum.
- Uçar, A. (2017). *Öğretmen algularına göre okul müdürlerinin duygusal zeka ve stratejik liderlik davranışlarının incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi*, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Konya.
- Uğurluoğlu, Ö. (2009). *Hastane Yöneticilerinin Stratejik Liderlik Özelliklerinin Değerlendirilmesi, Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Kurumları Yönetimi Programı, Ankara.
- Ülgen, H.ve Mirze, S.K. (2004). *İşletmelerde Stratejik Yönetim*, 2. Baskı, İstanbul: Literatür Yayınları.
- Ülker, H.B. (2017). *Sağlık kuruluşlarında yöneticilerin stratejik liderlik özelliklerinin değerlendirilmesi (Sivas ili Numune Hastanesi örneği), Yüksek Lisans Tezi*, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Kurumları Yöneticiliği Anabilim Dalı, Sağlık Kurumları İşletmeciliği Bilim Dalı, Sivas.
- Ülker, M. (2009). *Okul yöneticilerinin stratejik liderlik özelliklerine ilişkin öğretmen alguları, Yüksek Lisans Tezi*, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Kocaeli.